

*Kedves Bírótársaim!*

Szokatlan körülmények között zártuk az előző évet, öröm és megdöbbenés váltogatták egymást. Végül az öröm győzedelmeskedett a rég nem tapasztalt, akár karácsonyi ajándékként is felfogható törvények folytán. Mondható persze – bár remélem, nem tesszük –, hogy nem pontosan azt kaptuk, amiről álmodtunk, és amit hosszú távra megnyugtatónak gondoltunk. Sokat, és főként a Kúria számára olyasmit tartalmaznak az Országgyűlés döntései, amit egészen a legutolsó hetekig csak reméltünk, de nem mertük elhinni, hogy megvalósul, különösen nem, hogy ilyen hamar.

Hosszú és sok mozzanatát tekintve fájdalmas küzdelem vezetett ide. Hat hónap nagyon sok munkája és végül hat hét szünet nélküli vita, egyeztetés, háritás. A részletei nálunk ismertek. Transzparensen, folyamatos belső konzultációk alapján, tisztességesen képviseltük álláspontunkat. Azt, amelyet úgy alakítottuk ki, a terveinket úgy építettük fel, hogy a Kúria törekvései a lehető legbiztonságosabban megvalósulhassanak.

Erre szükség is volt – és ez a megdöbbenés oka –, mert volt esély arra, hogy civil szervezetek és háttérintézmények felbujtásának és szervezkedésének eredményeként veszélybe kerül a bírói és az igazságügyi alkalmazottak illetmény-korrektója. Megdöbentő volt az is, ahogy a bíróságokról olyasmi került a virtuális, majd a valóságos utcára, ami nem oda való. Vannak, mert emberek vagyunk, olyan nem szép tulajdonságjegyeink, indulataink, amelyekre nyilván egyikünk sem büszke. Ezért igyekszünk ezeket kezelni, ha kell, lefojtani, tudva azt, hogy a külvilág ebből semmit nem láthat, mivel ránk bízta az ítélkezést, és ezt a bizalmat szinte emberfeletti önfegyelmel kell megszolgálnunk. A tárgyalóteremben is és az utcán is.

A legutolsó napokra teljesen magunkra maradtunk. Már nem csak az elhíresült megállapodás elleni fellépés hangneme fokozódott, hanem a Kúria is a támadások célpontja lett. Igazságtalanul, mert nem önző módon jártunk el. Nem csak a saját érdekeinkkel törődtünk, hanem egészen az Országgyűlés döntéséig dolgoztunk azért, hogy minden bíró és minden munkatársunk a lehető legelőnyösebb helyzetbe kerüljön. A Kúria új illetményrendszere tekintetében súlyos valótlanosságokat állítottak rólunk. Szó nincs arról, hogy általánosságban mindenki aránytalanul jobb helyzetbe került volna. A Kúria elnöke és elnökhelyettesei kizárólag a 15%-os bírói alapilletmény-növekedésből részesültek, miként a többi bíróság bírái is. A kollégiumvezető-helyettesek és tanácselnökök valamivel több, de a meglévő és az új illetménybe „beolvadó” pótlékoktól függően az alapilletmény-emeléssel együtt legfeljebb 25%-os növekedést tapasztalnak (általában kevesebbet). A vezetői megbízatás nélküli kúriai bíróknál lesz a legmagasabb, az alapilletmény-emeléssel együtt legfeljebb 46 %-os az növekmény. Tudatosan törekedtünk erre (sőt, az eredeti javaslatunk szerint a Kúrián belüli eltérés még szűkebb lett volna), mert ez fejezi ki, hogy *egy Kúria van*.

Végül úgy ért véget ez a folyamat, hogy eredményesek voltak erőfeszítéseink. Elképzeléseink győztek a kételkedésen, áskálódáson, rosszindulaton. Ez csak azért valósulhatott meg, mert a Kúrián kitarzott az összefogás és a bizalom. Egységesek maradtunk, és mindenki tette a dolgát. Megköszönöm ezt minden Munkatársamnak! Megköszönöm a Kúria meghatározó többségének, hogy kitarottak! Bölcsességük és eltökéltségük nélkül előfordulhatott volna, hogy törekvéseink a szép, de elbukott ötletek hatalmas gyűjteményét szaporítják.

Nem segített persze, hogy néhányan meginogtak. Remélem, hogy ezt nem annak biztos tudatában tették, hogy maguk – a Kúria részeként – nem kockáztatnak semmit. A megállapodás ellen fellépve, megfontolatlan felhívásokhoz csatlakozva, amelyek ráadásul politikai

nyilatkozatokkal keveredve kerültek nyilvánosságra, a Kúria biztonságából másoknak a miénknél szerényebb várományát kockáztatták. Véleményüket – mint véleményt – tiszteletben tartjuk, és bízunk abban, hogy félreértették a folyamatot, az álláspontokat, a célokat.

Más a helyzet azokkal – szerencsére elenyészően kevesen vannak – akikről tudjuk, hogy nem félreértés miatt vagy pillanatnyi felindulásból, hanem szándékosan, tudva és akarva cselekedtek. Miután a nyilvánosságot telekürtölték valótlanosságokkal, akár arra is hajlandóak voltak, hogy a valóságos utcán tegyék nevetségessé a bírói hivatást vagy közreműködtek abban, hogy egy magát bíróságnak tekintő formáció vezetőjeként intézményesen lépjenek ki a bírósági szerepből. Ártani próbáltak a Kúriának – bár ez nem volt valós veszély –, és még inkább ártani próbáltak – ez viszont valós veszéllyel járt – Magyarország bíróságainak. Igyekszünk majd helyrehozni ezt is. Sikerülni fog, mert ma is elmondhatjuk, amit Sólyom Andor mondott a két világháború között: *„Hála az isteni gondviselésnek, az évszázadokon át felépített bírósági szervezet ma is sziklaszilárdan megállja a helyét, a magyar bíró ma is független. A nemzet alkotmányos jogérzete eleve lehetetlenné teszi, hogy ezt az intézményt bármely oldalról komoly és sikeres támadás érje, mert a bírói hatalmat ideig-óráig talán összetörheti az erőszak, de a bírói hatalom bírói függetlenség nélkül a fundamentumot zúzná össze.”*

Végül az öröm győzedelmeskedett. Egyre közelebb vagyunk ahhoz, hogy elmondhassuk: a Kúria átalakulása befejeződött. Ezért jelenthettem ki Karácsony előtt az Országgyűlésben, hogy lassan véget ér az a hosszú folyamat, amelynek eredményeként a Kúria másodfokú bíróságból átalakult a jogegységet biztosító legfőbb bírói fórummá. A Kúria más, mint ami volt, már nem egyszerűen legfelsőbb bíróság.

Értelemszerűen tudnunk kell, hogy a kiemelt bánásmódot, aminek nyilván örülünk, nem ingyen kaptuk, mint ahogy öt éve, 2019-ben sem így történt. Akkor az új jogorvoslati eszközrendszer bevezetéséhez társult a rendkívüli beosztási pótlék, most ennek komolyan vételéhez. Öt év elteltével látjuk, hogy a rendszer működik, mert akiket érint, komolyan veszik. Mi is megbarátkoztunk vele, de nem mondhatjuk, hogy maradéktalanul meg is valósítottuk. Másként járunk el, mint a hosszúra nyúlt átmeneti legfelsőbb bíróság korszakában, de nem állíthatjuk, hogy minden ügy elintézése során elsőbbséget élvez a jogegység szempontja.

Pedig nincs más út előttünk. Tisztában kell lennünk azzal – és erre szintén fel kellett hívnom az Országgyűlés figyelmét is –, hogy nem létezik fölösleges, indokolatlan vagy túlzó eszköz, ha az a jogegységet szolgálja. Az elégséges jogegység fogalmilag kizárt, még ha az abszolút jogegység nyilvánvalóan nem is érhető el. A hibáink ennek ellenére látványosak. Szembesültünk azzal, hogy az Alkotmánybíróság komolyan vesz minket. Tavaly ősztől kezdődően sorozatban kaptuk a figyelmeztetést, hogy téves értékeléseink, a jogegység szem elől tévesztése következményekkel jár. Személyesen is kaptam ilyet. Nekünk is komolyan kell vennünk.

Ez az idei év előttünk álló emberpróbáló feladata. A két éven át tartó ünneplés, amelynek során alkotmányos fundamentumunkra emlékeztünk a letelepítésünk 300. évfordulóján, befejeződött. Kedvező körülmény, hogy nem általános választási évet kezdünk, ezért lennie kell energiának és elkötelezettségnek ahhoz, hogy megtegyük az utolsó – bár nem egyszerű – lépéseket.

Ezt kezdjük el az év első napjaitól és elsősorban ezzel foglalkozunk az első hónapokban. Ehhez kívánok mindnyájunknak erőt, kitartást, bölcsességet, türelmet és megfontoltságot, és ugyanezt ajánlhatom fel a Kúria vezetői részéről is. A levelem elején említett megállapodások ígéretet hordoznak arra is, hogy ha szükséges, megkapjuk a külső segítséget. Ha az eljárási törvények módosítása lesz szükséges, eséllyel kezdeményezhetjük ezt is. Mindazt viszont, ami ránk tartozik, magunknak kell megtennünk.

A Kúria szervezete ehhez készen áll, nagy változásokra nincs szükség. Az erőforrásaink is rendelkezésre állnak, megelőlegezve megkaptuk, amire szükségünk van. Így 2025-től végre azzal foglalkozhatunk, ami a lényeg, és aminek kizárólagos letéteményesei vagyunk: a jogegység őrzőiként az ítélkezéssel. Jól van ez így. Ehhez értünk.

Bízva abban, hogy erőfeszítéseink újra meghozzák gyümölcsüket, és jövőre a Kúria követve Iustitiát hazaköltözik az Igazságügyi Palotánkba, kívánom, hogy adjon az Úr mindnyájunknak boldog és eredményes Új Évet!

*Varga Zs. András*